

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRALY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Pinteken Mártzius 24-dik napján, 1815-dik esztendőben.

Frantzia Ország.

A' Bonaparte Napoleon a' múlt pos-
taupon félbe maradt hirdetményenek to-
vábbi folytatása.

„Ki mérészlene mi rajtunk hatalmat
venni? Kiknek volna arra ereje? Vegyé-
tek magatokhoz ezeket a' fasokat, mellyeket
ti *Ulma, Austerlitz, Jéna, Eylau, Fried-
land, Tudela, Eckmühl, Wagram,*
Smolensk, Moskwa, Lüttzen, Würschen,
és Montmirail mellett nyertetek. El hi-
szitek-é? hogy ezek a' maroknyi büszke
Frantziák azoknak tekinteteket elszenved-
hetik, ismét oda fognak vissza térni a'
honnán jöttek, és ott, ha akarják, ural-
kodni fognak, mint uralkodtak 19 eszten-
deig. A' ti javaitoknak, a' ti tisztelettel já-
ró hivataljaitoknak, és a' ti gyermekeitek
ditsőségének nagyobb ellenségei nintse-
nek azoknál a' fejedelmeknél, a' kiket az
idegenek ti reátok toltak; leg nagyobb el-
lenségei ezek a' ti ditsőségteknek, mivel
azon sok vitézi tetteknek, mellyeket a'
Frantzia nép azon járom ellen való hada-
kozásiban mellyek alá akarták őket rekesz-
teni, az őket kárhóztató ítéletét meg-
ditsóitettek.

„A' Chambrei, Maafi, Rhenusi, Olasz
Országi, Egyiptomi, és napnyugoti armá-
dának régi vitézi meg aláztattak, az ő di-
tsóséges sebhelyei meg bélyegeztettek, az

ő győzedelmei gonosztévőség, ezek a' régi
vitézek pártütők volnának, bá a' törvényes
uralkodó, a' mint ezek az idegen állatjak,
idegen armádák közt volna; a' betsülletből
való hivatalok, meg jutalmaztatások, és jó
hajlandóságok csak azokat illetik, a' kik
hazájok ellen és mi ellenünk szolgáltak —
Vitézek! Jöjjetek, és álljatok, a' ti ve-
zértéknek zászlói alá. Az ő létele csak a'
ti lételekben, az ő jussai csak a' ti és a'
nép jussalban áll; az ő haszna, az ő be-
tsüllete, és az ő ditsősége a' ti hasznatok
betsülletetek és ditsőségtekben vannak.

„A' győzedelmet febes lépésekkel fog-
juk meg nyerni; a' Sas a' nemzeti szinek-
kel egyik toronyról a' másikra fog a' Má-
ria templomának tetejére repülni; akkor
osztán ditsóséggel mutogathatjátok a' ti
betsülleteteknek seb helyeit; akkor osztán
méltán ditsekedhettek a' ti vitézi tetteitek-
kel; ti lesztek a' Hazának meg szabadítói
— Polgártársaitoktól körülvéttve beszél-
hetitek a' ti nagy tetteiteket; nagy büsz-
keséggel mondhatjátok nékiek: Én is ahoz
a' nagy armadához tartozok, melly kétszer
volt Béts városa kapuinál, és kétszer ment
be Roma, Berlin, Madrit és Mos-
kau városinak kapuin, mellyeket Páris
városa azon molskoktól meg szabadított,
mellyekkel az ellenség jelenlétében ezt a'
várost meg rutította.”

„Ezeket a' vitéz katonákat illeti a' di-

tséret és a' Haza dítfőssége; örökös gyalá-
zatjára szolgál azoknak a' gonosztévő Fran-
tziáknak akármelley kar - és rendbéliek le-
gyenek ők, a' kik 25 esztendeig hadakoz-
tak az idegenekkel a' Haza szívének elté-
pésére. *Napoleon. Ki adta a' Császár
parantsolatjára Fő-Marsal, a' Nagy Ar-
mádának General-Majorja Bertrand.*

*II. Bonaparte Napoleonnak a' Fran-
tzia néphez intézett hirdetménye.*

Frantziak! A' Castiglionei Hertzeg-
nek (*Augereau* Marsalnak) tőlünk való el-
pártolása Lyon városát minden védelme-
zés nélkül által adta az ellenségnek. Az
az Ármáda, mellynek vezérlését ő reábiz-
tam vala, batallionjainak száma, vitézsége
's azon hadi népnek patriotismusa, mel-
lyekből az állott vala, elegendő lett volna
annak az Austriai ármádának meg verésé-
re, a' mellyből az állott vala, és az ellen-
séges ármáda bal szárnyának, melly Paris
városa ellen marsirozott, hátul való megtá-
madására. A' *Champauberti, Chaceau-
Thierry, Vauchamp-i, Mormans-i, Mon-
tereau-i, Craonne-i, Rheims-i, az Ar-
cis sur-Aube-i, a' St. Dirier-i; a' Lo-
tharingiai* derék parasztoznak, a' *Cham-
pagnei, Élsaszi, a' Franche-Comtei, és
a' Burgundiai* parasztoznak feltámadások;
ennekfelette azon táborhely, mellyet én
az ellenféges ármáda háta megett tsináltam,
a' mennyiben azt minden magazinumaitól,
tartalékjaitól, szállító szekereitől, és tábori
bútorjaitól elmetszettem, kétséges fekvés-
be ejtette volna őket. Soha se voltak a'
Frantziák erősebbek az ellenséges ármáda
pedig erőtlenebb, mint akkor, ugy annyira
hogy az a' maga sirját ebben a' tágas
környekben, mellyet kipusztított vala, ta-
lálta volna, a' midőn a' Ragusai Hertzeg
(Marsal *Marmont*) Lyon városát az el-
lenségnek elárulta, kezébe adta, és a'
Frantzia ármádát rendetlenségbe ejtette.

„E' két Marsalok vagy Generálisok,
ugymint *Augereau* és *Marmont*, a' kik

hazájokat, fejedelmeket, és jótévőjökét el-
árulták, változtatták meg a' háborút. Olly
szerentfétlen állapotban volt az ellenség,
hogy a' Paris városa mellett esett viadal-
ban tartalék munitziójának egymástól való
elválása után semmi munitziója nem volt.
Ezen nagy és uj környülállások közt tsak
nem keifelé szakadt a' szívem, az én bá-
torságom mindazáltal meg nem háboritta-
tott; egyedül a' Haza hasznát fontoltammég,
egy kőszálrá mentem számkivetésbe, azért,
hogy valaha hasznatokra lehessen az én
életem, meg nem engedtem, hogy azok
a' számos polgárok, a' kik engemet oda ké-
sértentni akártak, az én szerentsétlenségemben
részt vegyenek. Frantzia Országra nézve
hasznosnak tartottam az ő jelenléteket, és
az én testőrző seregemtől tsak egynéhány
vitéz embert vettem magam mellé.“

„Ti engemet Királyi székbe ültettetek,
minden, a' mi a' ti akaratotok ellen esett,
igasságtalanság, 25 esztendőtől fogva új
hasznai, új törvényei, új dítőssége vannak
Frantzia Orzágnak, mellyek egyedül új
nemzeti Kormányozás, és ezen új környül-
állások közt született uralkodó ház által
öriztethetnek meg — Az a' Fejedelem, a'
ki héjába igyekezett magát a' feudalis jus-
hoz támasztani, nehezen fogja azoknak a'
kevés személyeknek betsülleteket és jussai-
kat védelmezni, a' kik ezt a' népet 25
esztendőtől fogva minden nemzeti gyüllé-
seinkben meg vetette. A' ti belső tsendes-
ségek és a' ti külföldiek előtt való betsül-
letek örökre elveszne.“

„Frantziak! A' ti panaszotokat és
a' ti kívánságotokat még számkivetésemben
meg hallottam; ti vissza kívánnyátok a' ti
általatok választott és törvényes kormányt;
ti kárhoztatok engemet azért, hogy soká-
ig szunnyadoztam; azt hányátok szemem-
re, hogy én a' Hazának nagy hasznát a'
magam tsendességének feláldoztam. Én
a' tengernek minden veszedelmei közt azon
által eveztem; azért költem fel köztetek,

hogy azon jussokat, mellyek a' ti jussaitok is, áltam vegyem — Mind azt, a' mit a' Párisi bekességtől fogva magános emberek miveltek, irtak, és szóllottak, örökre elfogom felejteni; mind ezeknek semmi befolyások nem leszen azon fogantatoszolgálatról való meg emlékezésben, a' mellyet ők tettek; mivel vagynak olly törvények, mellyek minden emberi rendelkezést fellyül haladnak.“

„Frantziák! Egy leg kisebb nemzet sem találta, mellynek jussa ne lett volna annak a' gyalázatnak el háritására, hogy annak a' Fejedelemnek ne engedelmeskedjen, a' kit a' győzedelmes ellenség egy kevés szempillantatig reája tolt — Midőn 7-dik Károly Párisba visszament, és 6-dik Henrik Király egy napig tartott uralkodó székét felforgattavólva, meg vallotta azt, hogy ő a' maga uralkodó székét az ő hiv katonái vitézségének és nem az Angliai Regens-Hertzegnek, tulajdonítja. Én isszűntelen azzal fogok ditsekedni, hogy mindent ti néktek és az én ármádám vitézségének köszönhetek. — *Napoleon — A' Császár parantsolatjára, a' Császári Palotának Nagy Marsalja, és a' Nagy Armádának Fő-Vezére Bertrand.*

Ezekre a' Bonaparte hirdetményeire, mellyek igen szószaporító, és az 1793-dik revolutionalis stylumban vannak foglaltatva, következő buzdító hirdetményt adott ki Gróf Marchand Fr. Generál-Lieutenant, a' 7-dik Katonaosztályban lévő hadi seregekhez.

„Katonák! Bonaparte a' ti tenger partjaitokra kiszállott, és Frantzia Országának belfő részébe bényomult. El ne felejtkezsetek arról, hogy ő minket a' mi esküvőnk kötele alól feloldozott, és hogy mi a' Király hívségére esküvővel le köteleztük magunkat. Ti a' ti betsületteknek és kötelességeknek meg fogtok felelni. Ez a' fergeg májdan szelljel oszlik; s akkor osztán a' mi szép Hazánkat ismét hatalmasnak és szerentsésnek fogjuk látni.

Ellenben, ha ti a' pártos tanáts tsábitó szavainak engedni fogtok, úgy osztán minden szerentsétlenség és inség fog reánk háramlani, még egyszer idegen hadi seregek fognak Frantzia Országba bérohanni, a' ti rokonaitokat ki prédálják, faluhelységeiteket elpúsztitják, és végtére a' mi ellenségeink Hazánkat magok közt fel osztják.“

„Katonák! Ti jól efméritek a' ti Vezérjeiteket; ti jól tudjátok, hogy ezek titeket a' betsüllet utján vezérteni tudnak. A' ti Vezérjeitek tökéletes bizodalommal viseltetnek hozzátok; halgassatok mindenkor a' mi szaváinkra. Mellyet ha miveltek, kedves Hazátok az ellenség prédájává nem leszen — *Gróf Marchand, Generál-Lieutenant.*

Marsal Massena, Marsiliából Provinciának nagy városából (melly város a' Krisztus születése előtt 500 esztendővel épitetett vala) következő hirdetményt adott ki e' folyó Martzius 8-dik napján:

„Marsiliának lakosi! Az én kormányom alatt lévő tartományon keresztül sokkal sebesebben által ment az ellenség, hogy sem mint én őtet meg akadályoztathattam volna; még is mindazáltal idejekorán tudósítottam azokat az előjárókat, a' kik őtet (t. i. Bonapartét) a' maga előmenetelében meg akadályoztathatják. Ennekfelette én is minden előintézeteket, a' mellyeket a' jelenvaló környülállások kívánták, meg tettem a' Lyon-i Generális Kormányozónak, a' hetedik osztály sereg General Lieutenantjának, és a' Drome-i Osztály Préfektusának irtam, hogy az Elbai szigetből ki szállott Corpúst egy Generál-Lieutenant által a' 8-dik Osztály határán túl úzze ki, a' kinek nem tsak elegendő gyalog seregei, hanem egyszersmind sok vitez Nemzeti Gárdisták lévén az ellenséget üzőbe vették, egyszersmind a' Marsziliai, Aix-de-Chapel-i, és Ar-

es-i Kormányozóknak meg parantsoltam, hogy minden ott és azon városoknak környekein fekvő fegyveres embereket magához huzzanak; ennek a' rendelesnek volt is kívánt következése, mivel azokat a' fegyveres embereket, a' kiket az ellenség ott össze gyűjtött, és a' kikben ő egész bizodalját helybeztette, a' mint hivatal szerént való tudósításból tudom, szélljel verték; Gén. Lieutenant Duernal a' Gap-i országos úton ellenek ment, és minekutána General Marchand-dal össze beszéllett 's véle a' szükséges intézeteket megtette volna, az ellenséget előmenetelében meg akadályoztatta. Az a' Lyon-i Gen. Lieutenant, a' ki három gyalog és egy dragonyos regimentet össze vont, a' maga kötelességének eleget tett. Ezek a' rendelések titeket meg nyugtathatnak; más részről arra fogok vigyazni, hogy a' bekességet szerető lakosoknak tsendessége meg ne háboritasson, én pedig felelek arról, hogy nektek, a' ti Prefektusotoknak Marquis d' Albertas-nak, és egyéb előjáróitoknak védelmek alatt a' tsendes bekesfég fenn fog tartatni — Marsziliának lakosi! Ti az én buzgóságomon, és a' ti erántatok való szives hajlandóságomon mindenkor épithettek, én a' mi törvényes Királyunknak meg esküdtem, a' betsüllet útjától el nem távozok, hanem az ő Királyi székének meg maradásaért kész leszek minden véremet ki ontani. *Költ Marsziliában Mart. 9-dik napján 1815-dik esztendőben, Marsal Massena, a' 8 dik Katonaosztálynak Kormányozója.*

A' Fr. Moniteurnek 13 és 14 Martiusi darabjában egy olly fontos jegyzést olvasunk, melly szerént Lyon városát, az abba helyhezterett Kir. őrző seregek Mart. 11-dik napján a' Bonapartistáknak kezekbe adták, és hogy a' Király hiveségében meg maradtak Marsal Magdonald vezérlése alatt onnan kiköltözvén, Clermont-Ferrandba költöztek által. Minthogy ennek e hitetlen pártosnak tzimborástársai hir-

telen szaporodnak: a' Fels. Király 18-dik Lajos, királyi kötelességének eleget tenni, és a' hazafiak közt támadható hadakozást eltávoztatni akarván, e' folyó Martzius 12-dik napján egy igen hathatós hirdetményt intézett a' Frantzia Armadához, következőképen:

„Vitéz katonák! A' mi Országunknak ditsőssége, ereje, és a' ti Királytok, betsülletetek nevében ti nektek azt parantsolja; ti az ő hiveségére meg esküdtetek, esküvésteket meg nem szegjétek. Egy Generalis, a' kit ti utolsó lehelletetekig védelmeztetek volna, ha ő titeket királyi székéről való lemondása által esküvésteknek kötele alól fel nem oldozott volna, titek törvényes Királytokat vissza adta. Annak a' nagy familiának fiai, mellynek ő az attya, és a' ki alatt egyedül szembetűnő szolgálat által különböztethetitek magatokat, az én szívemnek betsesek lesztek; én a' ti győzedelmeknek ditsősségében részesültem, még akkor is, a' midőn az én ügyem mellett nem vitézkedtetek, az én őseimnek Királyiszékébe vissza hivattatván magamnak szerentsét kívántam ahoz, hogy ezen vitézek által védelmezzessem, melly méltó az ő védelmezésekre. A' ti szeretetek, a' mellyet segítségül hívok; a' ti hivesétek, mellyre számot tartok; a' ti őseitek hajdan a' Nagy Henrik zászlója alatt össze gyűltek; ennek unokája az, a' kit én előtökbe ki állítottam, kövessétek őtet a' ditsősségnek és a' kötelességnek sövényén vele együtt védelmezzétek azt a' közönséges szabadságot, mellyet meg támadtak, azt a' Constitutiót, mellyet semmivé akarnak tenni; védelmezzétek feleségeiteket, szüleiteket, gyermekéiteket, és birtokaitokat azok ellen a' tyrannusok ellen, a' kik azokat fenyegetik. A' Haza ellenségei egyszersmind a' ti ellenségeitek; nem szórta-é el haszontalanúl a' ti véreteket; nem ejtette-é gyalázatba a' ti iparkodástokat és véreteket; nem vezérlett-é titeket számtalan veszedelmeken és haszontalan 's öldök-

lő győzelmek által keresztül, a' maga mérték nélkül való döfösségének ki elgítésére?"

„Mivel őtet a' mi szép országunk ki nem elégítheti, azon igyekszik, hogy az egész népességet kimerítse, és véretekkel a' világ végeinél újabb győzelmeket keressen; ne adjatok hitelt az ő hitetlen ígéreteknek; halgaszatok a' ti Királyotoknak és Hazátoknak szavaira; legyetek zászlóitok alatt tántoríthatatlanok és hívek; én királyi módon meg jutalmaztatlak titeket; a' ti hadi rendetekből a' hiv katonáknak lángjából fogok ti nektek tiszteket választani; a' Nemzet háládatossága minden szolgálatotokat meg jutalmaztatja; csak most iparkodjatok, nem sokára élni fogtok a' ti ditsőségteknek, és tsendességteknek azon gyümöltseivel, mellyeket meg érdemléttetek.“

„KeljeteK fel vitéz Katonák a' betsületnek szózatjára minden haladék nélkül! Fogjátok meg a' leg első árulót, a' ki titeket eltsábitani igyekezik. Ha szinte már néhányan közületek a' pártosok sűgallásainak helyt adtak is, még is mindazáltal ideje vagyon a' kötelességnek ösvényére való vissza térésre, a' meg bánásnak kapuja még nyitva van, több eskadronok, a' mellyeket az ő büntetésre méltó vezerek eltsábitani igyekezett, őtet magoktól elűzték. Vajha az egész armáda követőé azoknak példájokat; vajha azok a' számos truppok, mellyek a' pártoshoz nem hajlottak, magokat öszve kaptsolnák, az árulókat meg támadnák és vissza vernék; vajha az ő jó indulatjokban állhatatosan meg maradnának. Katonák! Ti Frantziák vagytok, én pedig a' ti Királyotok vagytok; nem ok nélkül bizok vitezégekben, 's hívségtekben, melly a' ti betses Hazátoknak boldogságában áll. Költ a' Tuilériai Palotában, Martzius 12-dik napján, 1815-ik esztendőben. Lajos.“

A' Deputátusoknak (az A. Parlamentumnak) 13-dik Martziusi gyűllésében, kö-

vetkezendő törvényes projektum terjesztődött a' helybehagyás végett eleikbe:

1) A' La Férei, Lillei, és Chambray-i katona őrizetek érdeme-sekké tették magokat a' Király és a' Haza eránt, 's ugyan erre nézve nemzeti jutalmaztatások rendeltettek azoknak. 2) Az Antibes-i katona őrizet is érdemessé tette magát; azért az is méltónak ítéltetett a' nemzeti jutalomra — Mortier és Magdonald Marsalok is érdemesekké tették magokat a' Haza eránt; arra való nézve szükség, hogy ő nékiek is nemzeti jutalom ígertessen. 3) Azok a' vitézek, a' kik a' Bonaparte Napoleon ellen való tsatában meg sebesítették, és azoknak familiájok, a' kik a' vele való verekedésben meg ölettek, penziókat érdemlenek. 4) Mind a' két Házak (t. i. a' F. és A. Parlamentumnak tagjai) minden balasztás nélkül abban foglalatoskodjanak, hogy a' Deputatusok Házában meg üresített helyekre mások emeltessenek, Költ a' Mi Tuilériai Palotánkban, Mart. 13-dik napján, 1815-dik esztendőben. Lajos

A' Fr. Moniteurnek 12-dik Martziusi darabjában azt olvassuk, hogy 18-dik Lajos Fr. Király, Marsal Soult helyett, a' ki egy darab időtől fogva hadi Ministerséget viselt, Feltre Hertzeget (Clarke Generált) nevezte ki Státus Secretariusnak és hadi dolgokra ügyelő Ministernek.

Ugyan azon Fr. Monitör emlékezik azon expeditióról, avagy hadi történetről is, mellyről General Lefevre-Désnouettes jelentést tett Mart. 10-dik napján: „A' La Fére városi fegyveres tárral két pártos ember próbát tett, a' kiknek egyike azon osztálynak Kommandirozója. Ez a' hitetlen ember tegnap este 8 órakor a' Lille-i Kommandans utasító levele mellett La Fére városába bé ment több czimborás társaival együtt, a' kik egy nap alatt Cambrayból odamen-

tek; ezeknek feltételek a' volt, hogy az oda való fegyveres tárt elfoglalván egyesesen Párisba menjenek, 's azt is a' pártos Napoleon alá vessék; ezt az ő gonosz feltételeket Fr. General d' Aboville' és Fő Strázsa-Mester Pion a' 2 ik Artilleria Regimentnek Kommandirozója fémivé tettek, mivel valamint a' Fő-és Altisztek úgy a' nemzeti gardisták is végbe vitték tartozó kötelességeket, és mind a' várat meg erősítették, mind a' kapukat ágyúkkal meg rakták; a' katona őrizetnek egyéb része a' vár előtt való fikon hadi rendbe állott, 's fegyverét meg töltvén varták az ellenséget; de a' pártosok nem merészlettek az őrző seregekkel szembe szállani, hanem hátrább vonták magokat; ezeknek száma négy eskadron lovas vadászokból, 150 vadászokból, és 150 gyalog granatéros és vadász katonákból állott. A' midőn onnan elakartak volna menni, arra kényszerítették a' pattyantusokat, hogy kiáltsák: Éljen a' Császár; de ők a' Király büségében meg maradván, így kiáltottak: Éljen a' Király. A' Fr. Hadi Minister jelentést tévén arról a' Királynak, hogy General d' Aboville a' La Féri Artilleria Oskolának Kommendánsa, a' Bonapartistákat vissza verte, őtet a' Sz. Lajos Vitézi Rendjének Keresztes tagjává nevezte ki, 's egyszersmind meg parantsolta, hogy azokat a' Tiszteket, Altiszteket, és köz embereket, a' kik ezen alkalmatossággal magokat jól viselték, jelentsebé a' Hadi-Minister, hogy azokat is meg lehessen jutalmaztatni. — A' Moniteurnak azon napi darabjában találtatik a' volt hadi dolgokra ügyelő Ministernek Marsal Soult-nak az a' rendelése is, a' mellyet ő azon holnap 9-dik napján tétetett közönségessé, melly szerént 1) minden szabadsággal haza ment és szolgálatból elbocsátott Fr. katonák Regimentjeikhez menni parantsoltattak, 2-ord az a' királyi rendelés is, hogy a' nemzeti Gardisták, kiknek számok 3 milliion em-

berre tétetik, gyűljenek öszve 's gyakorolják magokat a' fegyverben.

Marsal Ney, a' ki a' mint emlékezhetünk a' Bonaparte Muszka Országban volt armadájának maradványát a' végső veszedelemtől meg mentette, 18 dik Lajos Királyhoz menvén, magát ezen Felségnek hadi szolgálatjára ajánlotta, kinek ajánlását a' Fels. Király elfogadván, a' mint a' Gazette de France tizimü Fr. Ujság levelek meg jegyzik, Besançonban ment, hogy minden derek lakosokat és az ő vezérlésére bízott hadi seregeket jó rendbe szedhesse, fel fegyverkeztesse, 's arra alkalmatosokká tehesse, hogy a' Bonapartistákkal szembe szállhassanak, 's őket meg zabolázhassák.

Fr. Marsal Jourdan a' 15 dik katona-Osztálynak Kormányozója Normandiának nagy és népes városában Rouen-ben következő napos parantsolatott adott ki Mart. 15-dik napján:

A' 15-dik katona osztályban fekvő hadi seregek arról tudósítatnak, hogy Gen Jourdan azon divisióinak Kommendátora tegnap Rouen városába meg érkezett. Meg van arról a' Marsal győzöttetve, hogy Bonaparte-nak esztelen próbatételeiről az ő Kormányja alatt lévő hadi seregek a' Királynak tegnap ideérkezett hirdetménye és rendelései által tudósítatva vagynak, mellyek ő benne melly kedvetlenséget gerjesztettek — Ő, a' ki minékutánna armadájától körülvétetve lévén, Királyi székéről le mondott volna, olly feltétellel jött vissza Fr. Országba, egy marokni katonasággal, hogy a' Frantziákat a' Frantziák ellen felfegyverkeztesse; a' Státusnak valóságos ellensége. Ő a' maga meg bódúlttselekedete által a' hazafiak közt való háború által végső veszedelemben akarja azt taszítani, és az idegen hadi seregeket a' Frantzia földre vissza húzni.

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 24.

A' Magyar Kurir 24-ik darabjához.

Erdély Ország.

Kolozvárról igen szomorú hírt vetünk, mivel az Erdélyi Fő Tisztelendő és sok virtusokkal tündöklő Püspök Melt. Csik-Mind-Szenti Mártonffi József Erdélyi Püspök Eő Excellentziája, a' Sz. István A. Királynak Kommendátora, Eő Cs. és Ap. Kir. Felségének belső Státus Tanácsosa, és a' Fels. Erdély Országi Kormányfizeknek Tanácsosa, betses életének 70-ik esztendéjében Károlyfejevárron, e' folyó Martzius 3-ik napján, esteli 9 órakor meghalálozott. Ezen megboldogult Fő Pap Ur ifjuságában a' Jesus Szerzetés Rendben lévő Papoknál tanult, annak eitöröltetése után világi Pappá lett, nehai b. e. II. József Császár és Király őtet az Erdély országi Normális iskolának Főigazgatójává 's egyszersmind Serviai tituláris Püspökké tenni méltóztatott, mostan uralkodó Fels. Urunk pedig 1798-ik esztendőben Erdély Országi Püspökké Ennek a' megboldogult Fő Papnak mind uralkodó Fejedelme, mind kedves Hazája eránt való hívseget és szeretetét mind a' tudományok, nevezetesen a' Magyar nyelv és Literatura eránt való szeretetét elegendőképen magasztalni nem lehet, a' M. Kurirnak szünet nélkül való olvasója és kedvellője volt, és a' hol annan használhatott, mindenkör örömmel és nagy készséggel használt.

Tudományos Tudósítások.

A' Dunán túl való Evang. Gyülekezeteknek igen érdemes és tudós Superintendense, és a' Sopronyi Evang. Ekklesiának egyik Prédikátora Fő Tisztelendő Kis János Ur, már egy pár esztendőtol fogva keszen volt illy tizimü munkája: A' Vallástalanságról, 's a' Vallásbéli buzgó-

ság meghidegedésének okairól, különösen a' Protestansok közt, egy német munka után, szükséges változásokkal van készítve, mellyet a' tudós irónál Sopronyban meglehet szerezni.

Úgyan ezen tudós férfit igyekezik illetén tizim alatt Ifjuságbárátja két, vagy ha a' közönség kivanni fogja, több kötetekben, a' két nembéli fel seidült nevelédség számára, egy hasznosan mulattató munkát közre latsítani, melly rész szerént igaz történetekben, anekdotákban, szokások, természeti tárgyak, és szép tseledetek rajzolatjaiban, rész szerént régében, Esopi, 's találós mesékben, 's általában az előadás külömbféle nemeiben, a' gyönyörködtetés mellett, a' szív nemesítésére, a' hazafiu szent indulat gerjesztésére, 's a' köz hasznú esmeretek terjesztésére is alkalmas válogatott darabokat fog magában foglalni.

Különösen egyik leg főbb és legszentebb tizelja a' leszen, hogy a' balvelekedésektől még el nem foglalt sziveket, azon meg betsülhetetlen boldogságnak, mellyben bennünket egy olly sok tekintetben áldott Háza, 's egy olly sokak felett bölts és szelid Igazgatás részeltetnek, érzésére 's hálaadására serkenteni 's beléjük mind azon polgári Virtuók magvat hintegetni, mellyeknek szükséges voltát az előttünk történt nagy változások ujabban olly szembe-tünőképen meg mutatták.

Tisztelettel 's egyszersmind bizodalommal kér ezen tudós és érdemes Hazafi mindeneket, a' kik ezen igyekezetet figyelmeck-re méltóztatják, ne sajnallják azt, esmerőseik jó akaratjába, nem előfizetés, hanem

tsak alulírás végett ajánlani, 's az alulírók neveit a' közelebb jövő Medardusi Pesti váfárig biztos alkalmatossággal, vagy Pestre Trattner, Eggenberger, vagy Posonyba Weber Könyvnyomtató és könyv áros Urakhoz, vagy hozzám a' végre beküldeni, hogy egy felől lássam, tarthatok é elegendő Olvasókra számot; másfelől, a' kedvező esetben azon neveket tiszteletből a' gyűjtemény elibe nyomtathassam; melly ha meg jelenhetik a' lehetőfélig jutalmas áron fog adattatni. — Költ Sopronyban Martzius 5-kén 1815-dikben
Kis János.

Előszöri Tudósítás.

Nemes Sz. Kir. Debretzen Városa nyomtató műhelyének több számos kiadott nyomtatványaihoz járúl azon új énekes könyv is egy nyoltzad rétbén; mellyet a' Magyar Ország négy Fő Tiszteletü Reform. Superintendenciák egyező akarattal készítettek, és a' melly már egyfzer az említett nyomtató műhelyben, 20,000 nyomtatványban ki is nyomtatódott. Minekutánna pedig Ő Cs. és Ap. Kir. Felsége ezen új énekes könyvre másokat kirekesztő privilegiumot is méltóztatott kegyelmesen adni: szükséges, hogy a' Debreczeni könyvnyomtató műhely tagjai szaporittassanak, hogy annál fogva mind azon betses adományok eleget tehessen, mind a' nagy érdemü Publikum számára elegendő nyomtatványokat szolgáltatasson. Arra való nézve minden betsülletes, hivataljokat jól meg tanúlt, jó erköltsü, szorgalmatos, tfinos munkájú nyomtatók, akár Magyarok, akár Németek legyenek azok, az említett könyvnyomtató műhelyben léendő

munkára bizonyos hivatalra meg hivattatnak. Az illy meghívott szorgalmatos és jó munkás nyomtató legényeknek egyen egyen 266 forintból álló meg határozott esztendei fizetése, 6 köből vagy 3 Posonyi mérő tiszta buza, 4 köből vagy 8 Pos. mérő rozsja, 6 öl tüzfája, melly kinekinek a' szállására vitetik. Ezen munka szakadatlanúl nem tsák 5 's 6 esztendeig, hanem mindenkor számos nyomtatványokkal fog nyomtattatni. Arra való nézve a' kiknek ez a' feltétel tetszeni fog, magokat ezen Debreczeni könyvnyomtató műhely gondviselőjénél Csáthy György Urnál levelek által jelentsék. A' mi az uti költséget illeti, azt a' helynek mezszeségéhez képest fogja kiki meg kapui.

Spanyol Kosok és Anyajuhok eladásáról való másodszeri Tudósítás.

Méltóságos Gróf Keglevich Tekint. Neograd Vármegyében helyhez tetett Nagy-Oroszi Uradalma részéről ennél fogva a' Publikumnak tudtára adatik, hogy egynéhány száz darab leg jobb idejü, minémüségekre 's hasznokra való nézve fel osztott kosoknak, egyenként 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 és száz R. forint V. Tz. úgy nem külömben 300 darab meg nem mesítettett anya juhók 10, 15 's 20 forintokon, mindennapi kisebb 's nagyobb számba; a' fent meghatározott áron eladása még határozatott; úgy mindazáltal, hogy az anya juhok tsák a' jerkéktől léendő elválasztások után, 's megnyirva fognak kiadattatni. Költ N. Orosziban, Böjt más havának 1-ső napján.

D. D. S.

Márt. 22-ik napján adtak 100 Forint Huszas penzért 326 forintot Váltó-
tzedulában. Egy Cs. aranyért 15 forintot 14 kr.